

2
Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE
VOMITU CRUENTO

QUAM.

DEO TRIUNO PRÆSIDE

EX DECRETO

GRATIOSI ORDINIS ASCLEPIADEI
IN ALMA ARGENTORATENSIVM
UNIVERSITATE

PRO LICENTIA

SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE CAPESSENDI

SOLENNI DISQUISITIONI EXPONET

LEONARDUS EDEL,
FOLCKLINGENSIS LOTHARINGUS.

AD DIEM XXXI. AUGUSTI, ANNO MDCCXLII.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI,

Ex Typographia PAUSCHINGERIANA.

DISSENTIENS UNIVERSITATIS MEDICAE

DE

VOMITU CRUENTO

DEO
TRIUNI.

GRATIA

PRO LICENTIA

SCRIPTORUM IN ARTIBUS MEDICIS

ET PHARMACEUTICIS

UNIVERSITATIS MEDICAE

ALMA MATER WITTEBERGENSIS

IN ANNO 1784

ALMA MATER WITTEBERGENSIS

IN ANNO 1784

ALMA MATER WITTEBERGENSIS

IN ANNO 1784

§. I.

E Vomitu cruento tractaturi, ante omnia breviter dicemus, eundem etiam appellari Vomitum sanguineum seu Sanguinis; aut juxta alios Morbum sive Vomitum nigrum; an vero proprie, celeberr. quondam hujus urbis Practicus, D. D. de HASSELT, (a) olim jam explicuit. Nostratibus dici solet *der Blutsturz*, aut quod melius *das Blutbrechen*, Gallis *Vomissement de Sang*.

§. II.

Est autem Vomitus cruentus Sanguinis vel fiveri sive fluidi, vel ut plurimum grumosi, ex Ventrículo per os ejectio, vomitu, i. e. ope motus peristaltici inversi contingens; postquam è vasis ventriculorum perreptantibus, præter naturam in hujus cavitatem, sub moribus præsertim spasticis, protrusus erat.

§. III.

Ex his ergo statim elucet, cruentam hanc per
A 2 os

(a) In *Dissert. sua inaugural. de Vomitu cruento*, §. III, pag. 6.

os ejectionem quam maxime differre ab Hæmoptysi, in qua quidem etiam sanguis, sed spumofus magis, renuis, arteriosus (b) rubicundus ac floridus, cum tussi quadam, ac tenaci nonnunquam mucosus permixtus, rejicitur. Per Vomitus vero cruentum excernitur sanguis magis venosus, plerumque crassus, atro-rufescens & coagulatus, sub anxio vomendi conamine, id quod sine ulla tussi contingit.

§. IV.

Differt etiam hic Vomitus inter se, & quidem

1) Ratione causarum præcedentium; juxta quas alius est violentus, qui ortum ducit (c) à causis violentis & externis, e.g. Venenis, Vomitoriis, Purgantibus drastis, Corrosivis, aut aliis ab extra allatis, qui quò fortior fuerit, eò periculosior esse solet. Alius vero spontaneus; qui sponte, à causis internis producitur, absque nulla externa violentia, vel corpori in genere, vel ventriculo in specie, illata.

2) Ratione invasionis seu temporis; cujus respectu est vel rarus, qui una vel altera tantum vice hominem aggreditur; uti id sæpius contingit mulieribus, ætatem cessationis mensium congruam attingentibus: vel frequens (d) & periodicus, qui sæpius recurrit; id quod fit (e) vel quotidie, (f) vel singulis mensibus aut

(b) JUNCKER, Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. VIII, pag. 43.

(c) JUNCKER, Libr. citat. Tab. IX. pag. 52.

(d) SALMUTH, Observat. Cent. II. Observ. 3.

(e) De Vomitu cruento quotidiano & tamen innoxio, vid. EPH. NAT. CUR. Dec. I. Ann. X. Observ. 6.

(f) de Vomitu sanguinis menstruo, vid. STAHL, Patholog. p. 154.

aut annis ; qualem e. g. expertus est VOLUSIUS, qui tamen nihilominus eo durante ætatem 94. annorum, teste PLINIO (g), affecutus est.

3) Ratione eventus ; juxta quem alius est salutaris, qui varios morbos, v. g. malum splenicum, (h) tumoresque hypochondriorum &c. aufert : alius vero morbosus & lethalis, qui diversos morbos, e. g. Amaurosin, Hæcticam, & similes post se ducit affectus.

§. V.

Quod nunc Subjecta attinet Vomitus cruenti, bene rursus distinguendum est inter vomitum cruentum violentum, atque spontaneum. Violenti namque subjecta constituere possunt cujuscunque conditionis, sexus, atque ætatis personæ ; cum enim uri ex spha antecedenti patet, ortum ille ducat à variis externis injuriis, vel corpori, vel in specie ventriculo, illaris, à quibus nullus mortalium immunis esse potest, hinc facillime patet, effectum hunc à subjectorum diversitate nequaquam dependere.

Spontanei vero subjecta semper sunt feminae præ viris, & quidem illæ præcipuè, (i) quæ sunt animi agilioris, status plethorici, temperamenti sanguineo-cholerici, aut etiam cholericomelancholici ; (k) nec non eæ, quæ alvi sunt adstrictioris, mensium-

A 3

que

(g) PLINIUS, Histor. natur. Lib. I. Cap. 28.

(h) Idem PLINIUS, loc. cit.

(i) JVNCKER, Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX. pag. 33.

(k) HOFFMANN, Med. Rational. Systemat. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. §. VI. pag. 69.

que ataxia, vel plenaria eorundem suppressione, aut iusto citiori ac subitanea cessatione laborant. Quodsi autem viris affectus hic obtingit, tunc illi plerumque sunt (1) Hypochondriaci, talesque inprimis, quibus Hæmorrhoides rite (m) antea fluentes vel emanferunt, vel plane suppressi fuerunt, qui exinde postmodum congestiones varias, spasticosque affectus, inprimis autem dolores prementes & pungentes (n) in sinistro potissimum hypochondrio experti sunt. Scorbutici porro & Spleneticus, Quartanarii, ut & illi, qui venæsectiones in pede assuetas intermiserunt, quin imo, teste ETTMÜLLERO, illi, quibus ulcera antiqua consolidata fuerunt, vomitum cruentum subinde experiuntur. Neque minus Gravidæ (o) seu prægnantes, plethoricæ scilicet, missionemque sanguinis intermittentes, Vomitu nonnunquam cruento infestantur; præsertim (p) quando circa medium gestationis tempus ventriculus ipsis crebrius fuit subversus; quia tamen rejectus earundem sanguis parvus est ac tenuis, HOFFMANNO magis verosimile videtur, eundem non ex ipsius stomachi vasis provenire, sed potius ex subtilissimis arteriolarum furculis, in œsophago atque faucibus conspicuis; eapropter etiam talis prægnantium vomitus perraro finistri est eventus. In Parturientibus etiam quandoque vomitus cruentus observatus fuit; ut &, quamvis in pueris

-
- (1) COSCHWITZ, Organ. & Mechanism. Patholog. Part. II, Sect. I, Cap. III. §. XIII. p. 19.
 (m) HOFFMANN. Med. Rational. Systemat. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. §. XI. pag. 69.
 (n) JYNGER. Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX. pag. 53.
 (o) BARTHOLIN, Anatomicar. Histor. Cent. I. Hist. 19.
 (p) HOFFM. Med. Rational. Syst. Tom. IV. Part. II, Sect. I. Cap. III. §. IX. pag. 69.

ris semper (q) fit rarior, in puerulis (r) tamen recens natis nonnunquam animadversus.

§. VI.

Subjectum tandem speciale sive pars affecta hujus morbi est Ventriculus, cum vasculis sanguiferis eundem perreptantibus; qui sanguinem extravasatum in cavitatem suam excipit, ita tamen, ut quandoque (s) in consortium mali, ceu sedes causæ morbificæ, veniat & ipse Lien, aut juxta nonnullos, (t) quamvis improprie, Hepar. Veritatem hujus asserti monstrant apertè sectiones cadaverum hoc morbo defunctorum, in quorum ventriculi cavo semper adhuc reperitur sanguis ibidem collectus & extravasatus. Lien etiam talibus subjectis semper fere sanguine tumidus, infarctus, & quandoque plane induratus deprehenditur; unde fit, quod (u) tales homines interdum sentiant in hypochondrio sinistro pulsationes, quandoque vero tumorem satis magnum. Vasa brevia insuper hisce in ægrotis, quæ in superna & sinistra ventriculi parte excurrunt, ibidemque admodum tenerâ membranâ teguntur, semper varicosâ, & nigro sanguine distenta (x) cernuntur, alteratâ

(q) Idem *HOFFMANN*, l. c. §. X. pag. 69.

(r) *EPH. NAT. CUR.* Vol. IV. Observ. 23. pag. 107.

(s) *HOFFM.* Med. Rat. Syst. Tom. VI, Part. II. Sect. I. Cap. III. §. III. pag. 67.

(t) *HASSELT.* in Dissert. de Vomitu emento, §. VII. pag. 8.

(u) *SCHENCKIUS*, in Observ. Lib. III. Observ. I.

(x) Sic *RIOLAN.* Anthropolog. Lib. II. Cap. 17. *Vas breve minimo digito latum, in rejectione sanguinis per superiora & inferiora deprehendit.* Conf. etiam *WEDEL.* in Physiolog. reformata Et *COLYMB.* Rerum Anatomicar. Lib. XV. de *Cardinali CIBO.*

rata simul ibi ventriculi substantia ; unde etiam nonnulli Vasa hæcce brevia (y) pro vera mali hujus fede unice venditarunt. Quamvis autem , uti mox dictum , Vomitus cruentus frequentissime ortum suum trahat à Liene Vasisque brevibus , eapropter tamen Authores haud plane (z) excludi voluerunt Hepar , quippe quod per vasa é Vena Portæ prodeuntia iridem connexionem habet cum ventriculo ; hinc in hypochondrio dextro interdum simul adest (a) & dolor & tumor , & Hepar scirrhosum invenitur. Dicta hæc præprimis intelligenda sunt de Vomitu cruento spontaneo.

Quod vero Vomitus sanguinis violentum attingit , dubium nequaquam est sanguinem ex aliis quoque œsophagi & ventriculi vasibus erumpere posse ; dum scilicet à violentia quadam externa diversimode lædi , vel ab assumptis Causticis , Venenis , Purgantibus &c. erodi possunt. Quod eo certius factum fuisse concludendum , (b) si dolor stomachi præcefferit acutus , atque materia , quæ vomitu rejicitur , cruenta , nigra (c) & simul acida , dentes stupefaciens , fauces & os adurens , & pavimento injecta (d) ebulliens , extiterit. Huc etiam referri possunt illæ species Vomitus cruenti , quæ mox ab (e) hausta Hirudine , vel Aceri potu , (f) fortiori Vociferatione ,

-
- (y) *TILLINGIUS*, in suo peculiari Tractatu, *de Vase brevi Lienis*.
 (z) *HASSELT*, in Dissert. de Vomitu cruento, s. VII. pag. 8.
 (a) *ETTMULLER*. in Oper. omn. Tom. II. pag. 95.
 (b) *HOFFM.* Med. Rat. Syst. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. s. IV.
 (c) *de Vomitu sanguinis grumosi & picis instar nigri*, confer. *PLATER*. Observ. Lib. III. pag. 748.
 (d) *HIPPOCRAT.* Descript. de Morb. Lib. II. s. 71.
 (e) *RIVERIUS*, in Observ. Cent. IV. Observ. 26.
 (f) *EPH. NAT. CYR.* Dec. III. An. I. Observ. 139;

tionē, ex (g) Lumbricis, (h) Scirrho ventriculi,
(*) Lieneque compresso exortæ fuerunt.

§. VII.

Pergimus nunc ad causas Vomitus nostri cruenti, quæ si Medico bene sunt perspectæ, haud parvum, ad solidam & securam curationem absolvendam eadem lumen præbent. Diximus vero supra Vomitum hunc vel esse violentum vel spontaneum; quilibet ergo eorundem peculiare agnoscit proventûs sui causas.

Violentus itaque pro causâ suâ antecedente varias externas & internas habet injurias atque violentias. Hæ enim dum corpori vel extrinsecus inferuntur, veluti sunt Contusiones, Ictus, Compressiones, Plagæ, Casusque ab alto in ventriculi, abdominis, hypochondriorumque regiones, vel interne oriuntur, continuitatem vasorum ventriculi solvunt, prouti hoc fit vel ab assumptione Causticorum, Corrosivorum, Vomitoriorum drasticorum, &c. quæ omnia Sanguinis effluxui & Vomitui cruento occasionem præbent.

§. VIII.

Spontaneus vero Vomitus cruentus à variis etiam causis ortum suum habere potest; inter quas aliæ sunt proximiores, aliæ remotiores seu antecedentes, aliæque tandem occasionales sive procatarticae.

B

§. IX.

- (g) *EPH. NAT. CVR.* Dec. II. An. II. Observ. 71
(h) *EPH. NAT. CVR.* Cent. IX. & X. Observat. 6. in Append.
(*) *EPH. NAT. CVR.* Cent. IX. & X. pag. 265.

§. IX.

Proxima Vomitus cruenti spontanei causa (i) est disrupcio aliqua vel vasorum brevium, vel aliorum, ventriculorum perreptantium.

Propior vero hujus Vomitus causa est sanguis, quantitate vel qualitate peccans, nec non excretionum sanguinearum, per inferiora aliis solemniis, vel imminutio, vel plenaria suppressio, ad quas in Viris sanguinis hæmorrhoidalis, in Fœminis vero menstrualis ac lochialis excretio spectat: hæ enim suppressiones dum ordinariæ pro causa sua agnoscunt, vel sanguinis crasin alteratam, vel tunicarum intestini recti, aut substantiæ uterinæ constrictionem spasticam, liberiores excretionis sanguinæ antea solitæ progressum impediens, regurgitationi sanguinis, consuetum suum transitum hic non inveniatis, ad partes varias, quibus Vena portæ suos impertit ramos, ansam præbent; unde non possunt non sequi varia incommoda, partim in abdomine, partim in hypochondriis, partim in ventriculo obvia; dum enim sanguis parietes horum partium, eorumque vasorum nimium extendit, & nervulorum simul rubulos comprimit, cardialgiæ variæ, pressiones ventriculi atque hypochondriorum, anxietates sæpius recrudescentes, exinde exoriri solent, quæ symptomata tamdiu non raro perdurant, donec à causis illis agentibus internis vas quoddam aperiatur, sicque sanguis in illo, aut partibus vicinis stagnans in ventriculorum effundatur, qui postea quandoque per reperitas stricturas, vel sincerus ac fluidus, vel grumosus, atro-ruffescens, imò niger-

(i) JUNCKER, Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX, pag. 14.

nigerrimus, vel purus ac solus, vel cum cibo & potu, vel cum (*) bile remixtus, magno cum nisu per superiora ejicitur.

§. X.

Ad causas remotiores occasionales seu procatarticas pertinent repentina visciditudo aëris, præsertim vero partium inferiorum, pedum scilicet & abdominis, refrigerationes positivæ, tempore fluentium mensium vel hæmorrhoidum perpessæ; nec non cibi austeri, acidi, adstringentes, aut concoctu difficiles, aromatici, saliti; ut & potus actu frigidi, acidi; spirituosus &c. qui omnes, (k) crassi humorum alterandæ vel spissitudini producendæ, apti sunt. Huc spectant quoque exæstuationes corporis nimix, labores ac exercitationes insueta: cursus, saltus, motusque intempestivi, clamores ac (l) vociferationes vehementes; & ex animi pathematibus præsertim ira, quæ omnia Massæ sanguineæ commovendæ atque exagitantæ quam maximè inserviunt.

§. XI.

Signa hunc effectum manifestantia sunt vel antecedentia, vel concomitantia. Antecedentia sunt graves (m) præcordiorum anxietates, cum maxima
B 2
quan-

(*) *De Vomitu cruento nigerrimo & copiosissimo, Hypochondriaci cujusdam, cum dejectione simul Bilis atra intermixta*, vld. RHODIVS, Cent. II. Obs. 65.

(k) *SACHSIVS*, in Dissertatione de Vomitu cruento, pag. 16.

(l) *EPH. NAT. CYR.* Dec. III. Ann. I. Observ. 139.

(m) *HOFFM.* Med. Rat. Syst. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. §. II, pag. 67.

quandoque spirandi difficultate, tensivis & valde gravativis, (n) suspiriosisque pressionibus conjunctæ; dolores porro punctorii ac spastici, in sinistro potissimum hypochondrio, ut & quandoque in dextro, per intervalla sensibiles, quibus non raro pulsationis sensus mox obscurus, mox admodum lancinans, jungitur. Concomitantia vero signa sunt varia pathemata hypochondriaco-hysterica, anxie constrictiones pectoris spasmodicæ, borborygmi, ructus, phlogoses faciei & totius corporis pallor, quibus sensim accedit excretio salivæ copiosior, (o) inque fauces & oris cavitatem frequentior, vomendique conatus fortior; quæ tandem veri sanguinis ejectione sequitur, tantâ quandoque vehementiâ contingens, ut cum vertigine, lipothymia & deliriis conjunctus observetur, (p) quem vero nonnunquam vomitoria rejectione ciborum antecedit. Hæc autem scena tamdiu luditur, donec hostis plenarie ejectus fuerit, quo peracto atque finito, omnia fiunt tranquilliora.

§. XII.

Enarratis nunc Vomitus cruenti signis, ratio instituti postulat, ut jam ad Prognosin ipsius transgressum faciamus. In hac autem bene semper examinandum, an talis Vomitus sit violentus, an spontaneus? Violentus, sive ab injuriis externis progenitus, semper pejoris est indolis præ spontaneo, nunquam enim hic salutaris, sed semper fere periculosus existit. Spontaneus

(n) JVNCKER, Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX, pag. 52.

(o) SACHSIVS, in Dissert. cit. Cap. III. pag. 12.

(p) JVNCKER, loc. cit. Tab. IX, pag. 52. in fine.

taneus écontra, nisi febrem simul acutam junctam habeat, aut quantitate excedat, aut in consuetudinem quasi degeneret, minus noxius, sed interdum potius (q) proficiuus existit: sanat enim quandoque(*) Malum splenicum, solvit Infarctum lienis, curat Quartanam, imo in prægnantibus plethoricis (r) Abortum quadantenus præcaver. Aliter vero res se habet, si (s) febris jungitur; si sanguis corruptus, graveolens, & niger prodit; si ex magno & corrupto liene, vel indurato hepate proficiscitur; si & huic Vomitus nigra & pici similis, eaque graveolens alvi (t) dejectio, animique tandem defectio conjuncta est; tunc enim summum plerumqum periculum, mortemque proximam (u) jam portendit.

B 3

- (q) RHODIUS, Cent. II. Observ. 64. GREGOR. HORSTIUS, Lib. IV. Obs. 5.
- (*) ZACVT. LYSITAN. Med. Princ. Histor. Lib. II. Hist. X. p. 187.
- (r) BARTHOLIN, Histor. Anat. Cent. I. Hist. 19. *Facit & huic asseritum HIPPOCRATIS; Sterilibus sanguinis Vomitus ad concipiendum utilem esse; imminuitur enim eadem nimia sanguinis quantitas, embryoni maximopere molesta, ipsamque ante tempus, cum hæmorrhagia uterina, mediantè abortu expellens.*
- (s) HOFFM. Med. Rat. Syst. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. s. XV. pag. 71.
- (t) Hic optimè meretur observari illud, quod illustris HOFFM. loc. cit. s. XIX. pag. 72. scribit: *Materia illa nigricans, qua sic per alvum exit, solet esse fæcidissima, quia sanguis effusus, cum Percoribus in cæco intestinorum quasi consermentatus, exalato principio Aëreo alcalino, in fæcidissimam abit putrilaginem. Qua, quia insensibilis fluidi nervorum natura, hinc mox cito vires deprimit, & Vitales in corpore motus destruit. Atque alio summa, qua fere morbo huic perpetuo jungitur virium dejectio, non adeo ex nimia sanguinis profusione ejusque natura, sed potius ex ipsius corruptione putrida est derivanda.*
- (u) HIPPOCRATES, Sect. VI. Aphorism. 37.

tendit. Idem etiam valet, si sanguis floridus (x) *āvo xai xāra* rejicitur; qui sanguis dein, teste (y) HOFFMANNO, vel sic purus & floridus, vel putrefactus & nigricans, non immediate ex Ventriculi vasis proficiscitur, nec a sanguine in Stomachi cavo extravasato, sed potius ex alio viscere, vel intestino potissimum ileo, ruptis scilicet in ipso, tenuissimâ tunicâ tectis, vasis mesaraicis. Facillimo postea negotio Vomitus hic reerudescit in Viris, (a) præcipue circa tempora æquinoctii, ut & in Fœminis, circa tempus eruptionis (b) menstruorum, ubi postea ut plurimum periculis his assuescit. Et licet plerumque in Fœminis brevius duret, quam in Viris, illas tamen majore semper imperu, præ his, invadit. Si præterea hic vomitus repente supprimitur, non solummodo quandoque (c) in dejectionem alvinam cruoris nigricantis & fere picci convertitur, sed & graves communiter (d) spasticorum moliminum exacerbationes post se ducit; imo nunquam causa existit repentinæ mortis; aut ad minimum (e) Oedemata, Hecticam, Hydropem, (f) Colicam convulsivam, Pathemata hypochondriaco-hysterica, Anxietates præcordiorum, Cephalalgiam, (ff) Amaurosin

-
- (x) JVNCKER. Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX. pag. 54. FOREST. Observat. Lib. XVI. Observ. 24.
 (y) In Med. Rat. Syst. Tomo citato, §. XVII, pag. 71.
 (a) JVNCKER. loc. cit. pag. 55.
 (b) HOFFM. Med. Rat. Syst. Sect. I. Cap. III. Observat. V. pag. 82. EPH. NAT. CVR. Dec. I. Ann. I. Obs. 95.
 (c) EPH. NAT. CVR. Dec. I. Ann. X. Observ. 20.
 (d) STAHL. Theor. Med. de Vomitu cruento.
 (e) JVNCKER. loc. cit. pag. 55. §. 8.
 (f) NENTER. Fundament. Med. Theor. Pract. Tom. I. Part. II. Tab. XI. pag. 30. circa finem.
 (ff) EPH. NAT. CVR. Volum. II. Obs. 52. pag. 96.

rosin, & similes morbos producit. Quodsi vero Vomitu sanguineo in sexu sequiori superveniunt Menfes, aut in sexu priori Hæmorrhoides, tunc tales evacuationes sanguineæ salutem afferunt affectui plerumque (*) cerrissimam.

§. XIII.

Restat adhuc cura Morbi hujus atrocis explicanda, in qua certe Medicus circumspicte semper ac prudenter, pro diversitate corporum atque causarum, sese gerere debet. Etenim alia medendi ratio est in Vomitu cruento violento, alia in Spontaneo alia in paroxysmo, alia extra paroxysmum, alia ubi malum hoc à sola sanguinis abundantia & orgasmo, placide & cricice quasi provenit, alia quando dolores & spasmi fortiores conjuncti sunt, alia tandem, si Vomitus hic ab obstructo aut corrupto quodam viscere inducitur.

§. XIV.

In Vomitu Cruento violento ergo, ubi vel à venenosis, acribus, corrosivis, aut acidis assumtis, vasa ventriculi fortius irritantur & eroduntur, sanguisque exinde evomitur, ante omnia eò respiciendum, ut causa hæc caustica, irritans & vellicans temperetur ac involvatur, aut simul removeatur. Huc itaque pertinent remedia acrimoniam rodentem temperantia, (g)
pul-

(*) *ETTMYLLER*. Oper. omn. Tom. II. pag. 96.

(g) *HOFFMANN*. Med. Rat. Syst. Tom. IV. Part. II. Sect. I. Cap. III. §. X. pag. 75.

pulveres scilicet absorbentes ∇ reo-alkalizi, ut & lactea atque oleaginosa, majore in quantitate assumpta; quibus remediis lac cum amylo coctum, & ab HOFFMANNO commendatum, demulcendi & consolidandi scopo, præprimis annumerandum est.

§. XV.

In Vomitu Cruento spontaneo verò alia cura in paroxyfmo, alia extra eundem instituenda venit.

In paroxyfmo iraque rursus ad causas hujus affectus attendendum est Medico; quamobrem, si Vomitus à sanguinis nimia abundantia ortus, & sanguinis motus ab exterioribus ad interiora conversus fuerit, tunc præ aliis conducit Venæsectio, quam (h) NENTERUS, revulsionis gratiâ, in pede, (i) HOFFMANNUS è contra in brachio instituendam esse docet, quorum hic forsân solam evacuationem, ille vero simul revulsionem sanguinis intendit. Circa quam porro monendum est, tantum sanguinis hic educendum esse, quantum morbi magnitudo, vasorum repletio, ætatis ratio, aliaque symptomata postulant, viresque agrotantis permittunt; imò melius esse, in defectu quam in excessu peccare, & repetitis potius vicibus eandem instituere: dum detracta nimia quantitate egregius vitæ sanitatisque thesaurus non tam cito ac facile reparatur.

§. XVI.

(h) In Fundam. Med. Theor. Pract. Tom. I, Part. II. Tab. XI. pag. 31. No. 3.

(i) In Med. Rat. Syst. loc. cit. §. II. pag. 73. Hanc V. S. in brachio præterea etiam laudat HIPPOCRATES, Lib. II. de Morbis, Sect. V.

§. XVI.

Si verò Vomitus cruentus simul ab orgastica quadam sanguinis commotione suscitatur, quod ex pulsu imperuoso, valido, frequenti ac celeri cognoscitur; tunc imprimis præscribenda sunt remedia Osa, temperantia, absorbentia, antispasmodica, ac cinnabarina; v. g.

R. Conch. ppt.
Corall. rubr. ppt.
Tri Plat.
Tri depurat. ana ʒj.
Tris ʒ ii ʒj.

M. f. ʒ. divid. in xiii. pt. æq. divis. d. ad chart. S.
Pulver davon alle 2. bis 3. Stund 1. Briefflein voll zu nehmen.

Quod si his Vomitus obedire recusaverit, tunc in parca dosi, i. e. aliquot tantum grana MPil. de Cynogloss. hisce pulveribus addi, aut ad mentem illustris HOFFMANNI (k) sequens præscribi poterit:

R. Aq. plantag. ʒj.
Tri purificat. ʒj.
Syrup. papav. rhœad. ʒvj.

M. ad XX. S. Bisweilen einen Löffel voll zu geben.

Hæc quippe potio refrigerans non solum motum partium Arearum elasticum intra vasa componit, sed & relaxata simul vasculorum apertorum orificia
C
ita

(k) HOFFMANN, loc. cit. s. III. pag. 73.

ita firmat & roborat , ut dein eò facilius coëant , iterumque coalescant. Alii etiam in enormi cruoris profusione Ligaturas extremorum artuum suadent , quæ tamen circumspecte rursus solvendæ. Ingens insuper Vomitus cruentus , brumali aliquando tempore, (1) gelidissimis potionibus fuit curatus , quæ cura vero minus tuta : potius suadendum esse duco , ut manus atque pedes ad mallelos usque aquæ immittantur frigidæ , quò videlicet sanguis in subtilissimis vasculis diutius detineatur , sicque ejusdem ad cor refluxus aliquantisper retardetur.

§. XVII.

In Vomitu porro cruento , à spasticis vellicationibus progenito , præter antedicta antispasmodica, Osa atque Trina , etiam Emulsiones , ex seminibus quatuor frigidis majoribus , cum Vis convenientibus paratæ , conveniunt. v. g.

℞. Semin. 4. frigid. maj.
Violar. ana. ʒj.

∇. Flor. Til.

Pœon.

Lilior. conval. ana. ʒij.

f. l. a. Emuls. Colatur. adde
Dent. Hippopot. ppt. ʒij.
Ori depurat. ʒj.
Syrup. papav. alb. ʒʒ.

M. d. ad ℞. S. ʒßfels, weise zu geben.

Præter

(1) EPH. NAT. CYR. Vol. m, III, Obs. 61. pag. 194. sq.

Præter hæc (m) ad intestinorum spasmos laxandos, divertendumque imperuosum humorum ad Ventriculæ affluxum, subinde quoque desideratum levamen attulerunt Clysmata demulcentia ac emollientia, stimulo ramen ☉oso aliquatenus instructa, ac frequenter injecta. Externè verò ad spasmum sistendum, & ventriculæ roborandum, sequens usu comprobatum est:

℞. Camphor. ʒj. solv. in
 ☉o Amyd. dulc. ʒj. add.
 Lign. Rhod. ʒj.

M. d. ad XX. S. Den Magen und die lincke Weische öfters damit einzuschmieren, und alsdann folgendes, in rothem Wein gekochtes und wieder ausgedrucktes Kräuter, Säcklein, wohl warm darüber zu legen.

℞. Herb. Menth.
 Summit. Absynth.
 Flor. Chamom. ana Mj.
 Sambuc. M℞.

Incis. & contus. includantur duobus Saccul. ex Sindon. r. confect. d. ad chart. pro usu.

§. XVIII.

Sæpissime etiam accidit, Vomitur sanguinis spontaneum ortum suum sumere ex obstructo aut corrupto quodam viscere, v. g. (n) Hepate scirrholo,
 C 2

(o)

(m) HOFFMANN, Med. Rat. Syst. loc. cit. §. V. pag. 73. & 74.
 (n) HORSTIUS, Observ. singul. Part. II. Lib. VI. Obs. 3.

(o) Lieneve obstructo, aut etiam vel (p) à Menstruis, vel ab Hæmorrhoidibus suppressis. Quodsi itaque Mensium suppressio in causa fuerit, congrua methodo illa tollenda erit: recte enim HIPPOCRATE, *Mulieris sanguinem vomenti, menstruis erumpentibus, mali fit solutio*. Si & Hæmorrhoides in culpa extiterint, legitima methodo erunt provocandæ, ubi tamen maxime cavendum, (q) ne in provocatione harum evacuationum, fortiora pellentia adhibeantur, quia his facile cruentus ille vomitus invitatur. Ante omnia idcirco Vena secanda est in pede, aut in sexu virili Hirudines ano sunt applicandæ, dein convenientia injicienda sunt Clysmata, ac temperatissima interponenda & subjungenda Emmenagoga; quod specialius ex Authoribus practicis, de hoc defectu agentibus, repeti poterit.

§. XIX.

Specialiter autem hic notandum esse existimo, quod si à talibus mensibus aut hæmorrhoidibus suppressis Vomitus cruentus quasi critice, maximo cum ægotantium levamine, contigerit; uti ex Observationibus variis, hinc & inde etiam à nobis citatis, sufficienter constat, in tali casu, nulla (r) unquam Adstringentia aut Opiata ærotantibus concedenda aut prescribenda

(o) BLANCARD, Anatom. Pract. Cent. II. Obs. 47.

(p) EPH. NAT. CUR. Decur. I. An. VI. Obs. 49. & An. X. Obs. 20.

(q) JUNCER. Conspect. Med. Theoret. Pract. Tab. IX. pag. 57. lin. ultim.

(r) HOFFMANN, Med. Rat. Syst. Tom. IV. Part. II. Sect. 7. Cap. III. §. XI. & XII, pag. 75.

benda esse : Sensibiles enim (s) ac spongiosi Hydropem , macilenti autem Hæcticam , facile exinde incurrunt. Verumenimvero nulla regula sine exceptione est ; hinc si Vomitus cruentus , à quacunque demum causa exortus : tutioribus ac lenioribus cedere nollet remediis , periculumque sic in mora esset, tunc illud HIPPOCRATIS locum hic habebit : In magnis scilicet morbis , magna etiam adhibenda esse remedia , i. e. specificà virtute prædita. Quo in casu nonnulli laudant Millefolium & Adianthum album tanquam lenissima Adstringentia , vel in Infuso , vel Effentia propinata , quibus , si necessitas tulerit , & Vomitio sanguinea pertinacius continuaverit , etiam alia Subadstringentia ac Anodyna sociari possunt ; v. g. Ra Corall. R. Vra Catechu , Ra Oli Stis Ludov. Ess. Cascaril. Species de Hyacintho , Confect. de Hyac. Lapis Manati , Corall. rubr. Croc. Stis Stiarus Stahlii , MPil. de Cynoglossa , Theriaca cœlestis , &c.

In specie autem (t) NENTER sequens laudat Decoctum subadstringens , quod fœminæ cuidam , irritis omnibus aliis , profuisse docet :

℞. Rad. Symphyt.
 Tormentill. ana. ʒvj.
 Herb. Heder. ꝑ℥r.
 Virg. Or.
 Millefol. ana. Mj.
 Flor. Balauft.
 Ros. rubr. ana. p. ij.
 C 3

Coq.

(s) JVNCKER, loc. cit. pag. 58. §. 4.

(t) NENTER, Fu. d. Med. Theoret. Pract, Tom, I, Part, II, Tab. XI, pag. 33.

Coq. in ∇ simpl. ℥iij. ad remanentiam ℥ij.
 Colatur. add.
 Syrup. è Ros. sicc.
 Papav. rhæod. ana. ℥ij.

M. pro usu. Singulis nimirum horis aliquot unciaz
 calidè sunt hauriendæ.

§. XX.

Extra Paroxyſmum denique, & ceſſante Vomi-
 ru, ſi quid ſanguinis congrumati in ventriculo re-
 ſtitare ſuſpicio eſt, lene laxans Rhabarbarinum ſub-
 jungere non inconſultum erit, & quidem vel Rhabarb.
 ſolum, vel cum Lap. σ . reſolvendi ſcopo, remixtrum.
 Fugienda eſt contra in hoc malo maximoperè ſunt Alo-
 etica, Reſinoſa, & Colocynthiaca: quia maſſam ſan-
 guineam denuò in orgaſticum motum ciere, ſicque
 novam ſanguinis evomitionem provocare valent. Ea-
 dem etiam de Vomitoriis, motuque fortiore, pletho-
 ram commovente, dicta ſunt. Poſthæc Ventriculus
 roboretur per Ram quandam Martialem, qualis eſt
 Ra \oplus σ ris. Ludovici ritè parata. Ad præcaven-
 dam Recidivam, in cholericis ac macilentis, circa
 æquinoctia inſtituatur Venæſectio in pede; in ſan-
 guineis autem ac ſpongioſis, præſertim aſſueris, Scar-
 rificationes inſimarum partium celebrentur. Hiru-
 dinum etiam applicationes, in Hæmorrhoidariis
 præcipue, non ſunt reſpuendæ; imo omnia leniora
 medicamenta, fluxum menſium ac hæmorrhoidum
 placide promoventia, hiſce in ſubjectis, prophylac-
 tico ſcopo, ſummi ſunt momenti, inter quæ cer-
 te

te non ultimum sibi vendicant locum Pilulæ & BRE-
CHERIANÆ & STAHLIANÆ.

§. XXI.

Ultimo denique loco Fons Diæticus adhuc superest, qui ad radicalem Vomitu cruenti curationem non leve nec ultimum confert momentum. In hoc quippe affectu ægroti exiguum profectò, imo nullum, ex hæcenus præscriptis remediis percepturi essent fructum, nisi vitæ, diætæ, victusque accuratissimam observare vellent rationem. Quapropter ipsis, durante paroxysmo, ferid commendandum, ut in leni semper permaneant transpiratione, quò liberiores sanguinis circuitum sibi concilient. Jusculis præterea avenaceis, hordeaceis, lenibusque aliis, herbis quandoque vulnerariis alteratis, potuque simpliciori, nunquam non contenti sint.

Abstinentum è contra ipsis est à fructibus horæis, leguminibus, cibis dyspeptis, aromatizatis, salitis, fumoque induratis; ut & à vino, spirituosisque cunctis. Ratio etiam aliquarum rerum non naturalium ipsis habenda est; hinc Aërem eligant temperatum ac purum, non nimis calidum, nec frigidum, multo minus nebulosum, aut exhalationibus variis inquinatum. Excreta & Rerenta præterea, Motum & Quietem, Somnum & Vigiliam, juxta medicocritatis regulas observent. Et cum nihil perniciosius sit Animi pathematibus fortioribus, irâ imprimis, furore, tristitiâ, atque terrore: quia humores vel inspissando, vel commovendo, novo Vomitu

Vomitûs cruenti recurfui anſam præbent; hinc fe-
riò hæc omnia evitent.

Atque hæc ſunt, quæ pro ingenii tenuitate de
atroci hoc affectu in medium proferre licit. Pro
conceſſâ vero, ad hunc laborem feliciter abſol-
vendum, Divina gratiâ, fit

DEO TER OPTIMO MAXIMO
LAUS, HONOR, ET GLORIA,
IN SECVLORUM
SECULA!

A M E N.

Argentoratenses, Med. Diss., 6
= Straßburg f. Ende-Eyting

ULB Halle

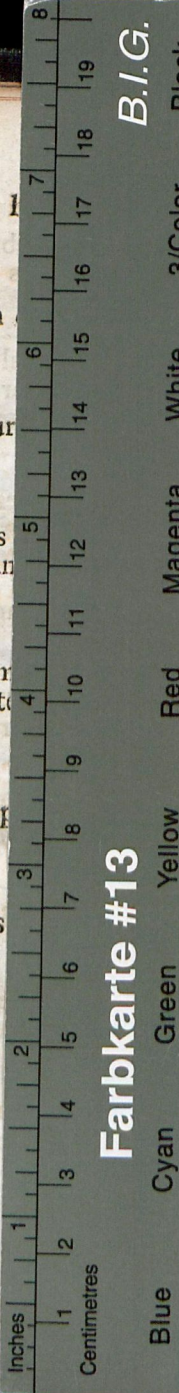
003 714 942

3

VD18

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

2
Q. D. B. V.
TATIO INAUGURALIS MEDICA
DE
ITU CRUENTO

QUAM.
DEO TRIUNO PRÆSIDE
EX DECRETO
SI ORDINIS ASCLEPIADEI
MA ARGENTORATENSIIUM
UNIVERSITATE
RO LICENTIA
IN ARTE MEDICA HONORES
PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE CAPESSENDI
NI DISQUISITIONI EXPONET
NARDUS EDEL,
CKLINGENSIS LOTHARINGUS.

XXXI. AUGUSTI, ANNO MDCCXLII.
H. L. Q. C.

ARGENTORATI,
ographia PAUSCHINGERIANA.

